

Wtorek, 15 czerwca 2010 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

Przejrzystość w polityce regionalnej i jej finansowaniu

P7_TA(2010)0201

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 czerwca 2010 r. w sprawie przejrzystości polityki regionalnej i jej finansowania (2009/2232 (INI))

(2011/C 236 E/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 174-178,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 284/2009 z dnia 7 kwietnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 397/2009 z dnia 6 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do kwalifikowalności efektywności energetycznej i inwestycji w energię odnawialną w budownictwie mieszkaniowym ⁽⁴⁾,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dnia 22 kwietnia 2008 r. w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2006, sekcja 3 – Komisja ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25.⁽²⁾ Dz.U. L 371 z 27.12.2006, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 94 z 8.4.2009, s. 10.⁽⁴⁾ Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 3.⁽⁵⁾ Dz.U. L 88 z 31.3.2009, s. 23.

Wtorek, 15 czerwca 2010 r.

- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2007, sekcja 3 – Komisja ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie przejrzystości w kwestiach finansowych ⁽²⁾,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zarządzania i partnerstwa na szczeblu krajowym i regionalnym oraz podstawy dla projektów w dziedzinie polityki regionalnej ⁽³⁾,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wykonania rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 – wyniki negocjacji dotyczących krajowych strategii spójności i programów operacyjnych ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając opublikowany przez Parlament Europejski dokument zatytułowany „Inicjatywa na rzecz przejrzystości danych i jej wpływ na politykę spójności”,
 - uwzględniając Zieloną księgę Komisji z 3 maja 2006 r. na temat europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości (COM(2006)0194),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 21 grudnia 2009 r. zatytułowany „Dwudzieste sprawozdanie roczne na temat realizacji funduszy strukturalnych (2008)” (COM(2009)0617/2),
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A7-0139/2010),
- A. mając na uwadze, że europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości (EIP) została przyjęta przez Komisję w 2005 r. po czym następnie opublikowano Zieloną księgę w 2006 r. z myślą o poprawie przejrzystości, otwartości i kontroli zarządzania w UE oraz mając na uwadze, że podawanie do wiadomości publicznej informacji dotyczących beneficjentów funduszy UE jest podstawą EIP,
- B. mając na uwadze, że w ramach systemu współzarządzania informacje o beneficjentach funduszy UE są zarządzane na szczeblu państw członkowskich oraz mając na uwadze, że wobec braku konkretnych zobowiązań UE lub zdecydowanych wskazówek Komisji między państwami członkowskimi występują znaczne różnice w zakresie w jakim te informacje są podawane do wiadomości publicznej, co utrudnia prowadzenie ogólnounijnych porównań,
- C. mając na uwadze, że ujawnienie informacji o beneficjentach funduszy UE umożliwi społeczeństwu uczestnictwo w ważnej debacie na temat sposobu wydawania pieniędzy publicznych, co jest kluczowym elementem funkcjonowania systemu demokratycznego,
- D. mając na uwadze, że nie znaleziono związku między EIP a bardziej uregulowaną i wiążącą kwestią kontroli finansowych i audytu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 255 z 26.9.2009, s. 24.

⁽²⁾ Dz.U. C 184 E z 6.8.2009, s. 1.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0492.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0165.

Wtorek, 15 czerwca 2010 r.

- E. mając na uwadze, że EIP powinna przynieść znaczące efekty pod względem zapewnienia przejrzystych partnerstw na wszystkich etapach cyklu programowania w zakresie spójności; mając jednak na uwadze, że rozporządzenia nie określają konkretnie zakresu w jakim partnerzy powinni być zaangażowani w różne procesy programowania ani nie precyzuje jaką formę to zaangażowanie powinno przybierać,
- F. mając na uwadze, że brak wystarczających informacji o decyzjach Komisji odnośnie do finansowania większych projektów, a zatem brak przejrzystości, którą to sytuację należy zmienić,
- G. mając na uwadze, że działania służące przejrzystości powinny iść w parze z uproszczeniem procedur przyznawania środków z funduszy strukturalnych;
1. uważa, że przejrzystość w polityce spójności i jej cyklu programowania, podział funduszy i dostęp do informacji dla potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych są kluczowymi warunkami wstępnymi niezbędnymi dla osiągnięcia ogólnych celów polityki spójności oraz że przejrzystość powinna w związku z tym zostać wprowadzona jako przewodnia międzysektorowa zasada procesu programowania i podejmowania decyzji w zakresie spójności;

Ujawnianie danych beneficjentów środków przeznaczonych na spójność

2. z satysfakcją zauważa, że zgodnie z wymogami EIP na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej opublikowano interaktywne mapy z odsyłaczami do list beneficjentów EFRR i Funduszu Spójności dostępnych na odpowiednich krajowych lub regionalnych stronach internetowych; wzywa państwa członkowskie do promowania odpowiednimi sposobami strony internetowej DG REGIO w celu ułatwienia jak największego dostępu do tej bazy danych; zauważa jednak, że mimo to śledzenie wykorzystania środków publicznych nadal jest niezmiernie trudne dla zainteresowanych osób; wzywa Komisję do zasięgania ich opinii w szerokim zakresie w sprawie ewentualnego naprawienia tej sytuacji;
3. wzywa Komisję i państwa członkowskie do umożliwienia wyszukiwania informacji w bazach danych państw członkowskich i uczynienia ich kompatybilnymi, tak aby ułatwić ogląd danych z całej UE, przy jednoczesnym zachowaniu ich lokalnego znaczenia; jest zdania, że w związku z tym bezwzględnie konieczne jest wprowadzenie dwóch wersji językowych (język(-i) lokalny(-e) – jeden z języków roboczych Komisji);
4. podkreśla, że użyteczność danych dotyczących beneficjentów powinna zostać zwiększona pod względem treści jak i prezentacji; w związku z tym wzywa Komisję do określenia bardziej szczegółowego i normatywnego formatu definiującego strukturę, formę i treść dostarczanych informacji; oprócz dostarczania potrzebnych informacji należałoby ułatwić wyszukiwanie według ustalonych kryteriów tak, aby możliwe było natychmiastowe otrzymywanie informacji o poszukiwanych elementach;
5. wzywa do dostarczenia dodatkowych istotnych informacji podczas publikowania list beneficjentów oraz, jeśli to konieczne, list interesariuszy; zaleca w związku z tym, aby oprócz aktualnych minimalnych wymogów wzięto pod rozwagę uwzględnienie lokalizacji, streszczeń zatwierdzonych projektów, rodzajów wsparcia i opisów partnerów projektów jako elementów ujawniania beneficjentów; domaga się, aby zebrane dane były prezentowane i zarządzane w zorganizowany i umożliwiający porównania sposób, aby zagwarantować ich pełną użyteczność oraz w interesie pełnej przejrzystości; to zadanie jest możliwe do zrealizowania bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów;
6. zwraca się z prośbą, aby w przypadku programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” wszyscy beneficjenci – a nie tylko główni beneficjenci – znaleźli się na liście;
7. podkreśla, że pełne respektowanie wymogów EIP jest konieczne dzięki właściwym regulacjom, lepszym wytycznym, mechanizmowi ostrzegania i, w ostateczności, sankcjom w razie ich nieprzebrzegania;

Wtorek, 15 czerwca 2010 r.

Przejrzystość i wspólne zarządzanie

8. wzywa Komisję do wyjaśnienia jak zasady EIP powinny być stosowane w praktyce pod względem operacyjnym na szczeblu programów operacyjnych i ich strategii komunikacji; podkreśla zatem potrzebę wprowadzenia jaśniejszych przepisów dotyczących ujawniania informacji dotyczących beneficjentów funduszy wykorzystywanych w ramach wspólnego zarządzania;

9. podkreśla konieczność opracowania rozporządzeń i przepisów wykonawczych w taki sposób, aby procedury były przejrzyste, zapewniały lepszy dostęp do funduszy strukturalnych dla potencjalnych beneficjentów i zmniejszały administracyjne obciążenie uczestników, przede wszystkim przez zastosowanie szeregu najważniejszych środków, takich jak ujawnianie wytycznych dotyczących wdrożenia uzgodnionych przez Komisję oraz państwa członkowskie; wzywa organy zarządzające państw członkowskich do przedstawienia w przejrzysty sposób wszystkich etapów projektów finansowanych z funduszy strukturalnych; przypomina swą opinię, że przejrzyste i jasne procedury są elementami dobrego zarządzania i z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście wysiłki Komisji w kierunku przedstawienia propozycji w sprawie uproszczenia;

10. zauważa, że transgraniczne i transnarodowe programy wiążą się z szeregiem problemów wynikających z odmiennych kultur administracyjnych, regulacji krajowych oraz języków obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich, które mają wpływ nie tylko na aspekty ilościowe, lecz również jakościowe takich inicjatyw; kluczowe znaczenie ma zatem opracowanie szczegółowych przepisów dotyczących przejrzystości koordynacji i współpracy między różnymi instytucjami zarządzającymi

11. podkreśla, że zgodnie z badaniem PE na temat EIP oraz jego wpływu na politykę spójności brak zgodności z minimalnymi wymogami EIP jest związany z niewystarczającym potencjałem administracyjnym instytucji zarządzających, a nie ich niechęcią do dostarczania takich danych; w tym kontekście zauważa potrzebę zagwarantowania, aby dostarczanie dodatkowych danych i informacji nie powodowało dodatkowych obciążeń administracyjnych dla potencjalnych beneficjentów, zwłaszcza tych, którzy już dziś mają trudności ze spełnieniem obowiązujących wymogów administracyjnych i finansowych związanych z dotacjami i zamówieniami publicznymi;

12. zauważa, że wymogi dotyczące dodatkowych informacji i danych muszą być przez Komisję Europejską uzupełnione poprzez zapewnienie dodatkowego wsparcia technicznego (warsztaty z udziałem przedstawicieli Komisji oraz lokalnego/regionalnego personelu odpowiedzialnego za zarządzanie funduszami strukturalnymi, wymiana najlepszych praktyk między instytucjami zarządzającymi, publikacja konkretnych wytycznych) potencjalnym beneficjentom, którzy nie dysponują odpowiednimi możliwościami technicznymi; uważa to za jedyny sposób zagwarantowania, że wysiłki uczestników dotyczące spełnienia dodatkowych wymogów dotyczących dostarczania danych i informacji nie spowodują przesunięcia funduszy przeznaczonych na samo wdrażanie projektów;

13. podkreśla znaczenie dostarczania dokładnych informacji w terminie przez państwa członkowskie w kontekście systemu kontroli, a co za tym idzie konieczność znalezienia związku między EIP i kontrolami finansowymi oraz audytem; przypomina swą opinię, że system wczesnego ostrzegania powinien także działać w ścisłym połączeniu z centralną bazą danych o wykluczeniach;

14. wzywa Komisję do monitorowania wykorzystywania podwyższonych kwot zaliczek otrzymywanych przez państwa członkowskie zgodnie z uproszczeniami wprowadzonymi w 2009 r. w związku z rozporządzeniem (WE) nr 1083/2006;

15. ponawia swój wniosek o dostarczanie informacji dotyczących odzyskiwania i wycofywania środków w ramach EIP; wzywa państwa członkowskie do udzielania wyczerpujących informacji, a Komisję do udostępniania ich władzy budżetowej i opinii publicznej wraz z informacją o korektach finansowych i potwierdzonych przypadkach nadużyć, co wpłynie na zwiększenie wiarygodności i poczucia odpowiedzialności w oczach obywateli Europy;

16. wzywa audytorów do zajęcia bardziej nieugiętego stanowiska w sprawie przestrzegania wymogów dotyczących komunikacji i informacji, obejmującego podawanie do publicznej wiadomości nazw niewywiązujących się podmiotów, szczególnie jeśli są to podmioty rządowe, i faktu korzystania z mechanizmu korekt finansowych w przypadku potwierdzonych przypadków nadużyć;

17. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji i Trybunału Obrachunkowego na rzecz ujednoczenia ich metodologii kontrolnej;

Wtorek, 15 czerwca 2010 r.

Przejrzystość i partnerstwo

18. podkreśla, że minimalne standardy w zakresie konsultacji są częścią składową EIP i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że standardy te były promowane i stosowane przez Komisję w odniesieniu do polityki spójności; wzywa jednak Komisję do umożliwienia zainteresowanym stronom przekazywania informacji zwrotnych na temat jakości samego procesu konsultacji; wzywa regiony i państwa członkowskie do korzystania z dotychczasowych doświadczeń w zasięgnięciu opinii zainteresowanych stron;

19. przypomina swa opinię, że partnerstwo jest warunkiem przejrzystości, elastyczności, wydajności i zgodności z prawem wszystkich etapów programowania oraz wdrażania funduszy spójności, a także może umocnić zaangażowanie i społeczne poczucie odpowiedzialności za wyniki programu; w związku z tym wzywa państwa członkowskie i instytucje zarządzające do ściślejszego i pełnego angażowania regionalnych i lokalnych władz oraz innych ważnych partnerów we wszystkich fazach programowania i realizacji projektów w zakresie spójności, zwłaszcza przez utworzenie platformy internetowej na szczeblu krajowym, umożliwiającej wgląd do informacji o istniejących środkach finansowych i programach operacyjnych, a także promowanie dobrych praktyk innymi metodami, i do umożliwienia im pełnego dostępu do pełnej dokumentacji projektu, z myślą o lepszym wykorzystaniu ich doświadczenia, wiedzy i dobrych praktyk;

20. apeluje o więcej wytycznych ze strony Komisji na temat tego, w jaki sposób stosować w praktyce klauzulę o partnerstwie w realizowanych aktualnie programach, i o wystarczająco wiążące przepisy dotyczące partnerstwa w przyszłych tekstach normatywnych, zwłaszcza jeżeli chodzi o włączenie regionalnych i miejscowych samorządów, a więc wybieranych organów, których nie można pominąć w całym procesie;

21. apeluje o terminowe dostarczanie lepiej ukierunkowanych informacji organizacjom partnerskim, zwłaszcza tym, które należą do struktur zarządczych, i o zwiększone wykorzystanie wsparcia technicznego do celu wspomagania partnerstw, między innymi poprzez oferowanie organizacjom partnerskim szansy na udział w imprezach szkoleniowych organizowanych przez organy wydające środki; zwraca się też o to, by te szkolenia były dostępne w formie multimedialnej, aby można było rozszerzyć grupę odbiorców docelowych i umożliwić organizacjom partnerskim późniejsze konsultacje; podkreśla znaczenie takiego rozwiązania dla partnerów z najodleglejszych regionów UE, np. regionów najbardziej oddalonych;

Zwiększenie przejrzystości w zakresie finansowania przez UE dużych projektów

22. apeluje do Komisji o terminowe publikowanie informacji on-line oraz zapewnienie bezpośredniego dostępu do dokumentacji projektu, w tym projektów realizowanych w ramach programu JASPERS (wniosek, analiza wykonalności, analiza kosztów i korzyści, ocena wpływu na środowisko itp.) w przypadku dużych projektów, jak tylko Komisja otrzyma wniosek o finansowanie od państwa członkowskiego i zanim podejmie ona decyzję o finansowaniu; uważa, że strona internetowa Komisji powinna umożliwiać zamieszczanie uwag dotyczących takich projektów;

23. apeluje o publikowanie informacji on-line o przyjętych oraz przedłożonych do akceptacji dużych projektach w okresie programowania 2007–2013, także retrospektywnie;

24. proponuje określenie sytuacji, w których możliwe jest ponowne przydzielenie niewykorzystanych funduszy, oraz zakresu odpowiedzialności instytucji decydującej o ponownym przeznaczeniu środków finansowych;

*

* *

25. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
